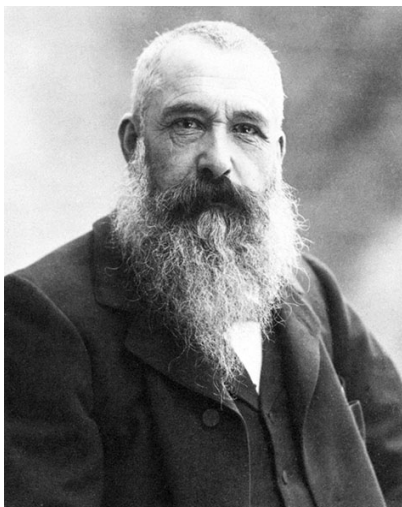

МОНЕ́ Клод-Оскар (Monet Claude-Oscar; 14. 11. 1840, Париж — 05. 12. 1926, м. Жіверні, Франція) — французький живописець. Один із засн. імпресіонізму. 1860 призваний до армії, потрапив до Алжиру, де захворів на тиф; після демобілізації повернувся додому 1862. На його творчість вплинув Е. Буден. Спочатку малював карикатури й шаржі. Вступив до Париз. університету на факультет мистецтв, розчарувавшись у панівному там підході до живопису, покинув навч.; у студії живопису Ш. Глейра познайомився з художниками О. Ренуаром і Ж.-Ф. Базілем, які дотримувалися схожих поглядів на мистецтво і стали основою групи імпресіоністів. Писав картини рядами малих кольор. цяток чистих спектрал. кольорів, не змішуючи їх на палітрі: розраховував на оптичне суміщення цяток у зоровому сприйнятті. Завдяки цьому прийому М. прагнув створити враження м'якої вібрації повітря, що надало його картинам оригін. вигляду. Ранні картини М. відзначаються свіжістю і багатством колориту; у пізніших творах захопився передачею суб'єктив., випадкових, скороминучих вражень, самодостат. експериментами в розкладанні кольорів. Після поч. франко-прус. війни 1870 відвідав Англію, де познайомився з роботами Дж. Констебла і В. Тернера. У березні 1871 переїхав до Нідерландів, де написав 25 картин. Восени 1871 повернувся до Франції. 1873 при-

дбав човен, який використовував як студію. О. Ренуар 1875 написав його портрет. На поч. 1920-х рр. через катаракту втратив кришталік на лівому оці, бачив тільки блакит. або ліловий кольори. Окремі полотна зберігаються в Музеї Орсе в Парижі, Нац. галереї в Лондоні. Від 1981 його будинок і сади відкриті для відвідування. На честь М. названо кратер на Меркурії та астероїд 6676. Творчість М. надихнула франц. письменника Е. Золя на створення роману «L'Oeuvre» («Твір», Париж, 1886). Англ. письменниця Є. Файджес описала один день із життя художника в романі «Light» («Світло», Лондон, 1983). Ін. роман про художника написав франц. арт-критик і письменник А. Гьотц «Intrigue à Giverny» («Інтрига в Жіверні», Париж, 2014). Захоплення М. розвитком науки і техніки, намагання втілити давню мрію митців про зображення худож. засобами часу і руху («Вокзал Сен-Лазар», 1877) вплинуло на творчість представників укр. авангарду поч. 20 ст.: К. Малевича («Точильник», 1913), О. Богомазова («Трамвай. Львівська вулиця. Київ», 1914), О. Архипенка («Архипентура», 1928) та ін. Про творчість М. писав К. Малевич у харків. ж. «Нова генерація» — ст. «Аналіза нового та образотворчого мистецтва» (1928, № 6) та «Естетика» (1929, № 12).

Основні твори

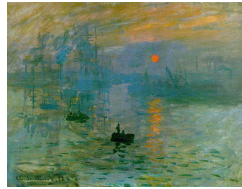
«Дама з зеленою парасолькою (К. Донсьє)» (1866), «Жінки в саду» (1867), «Сорока» (1869), «Враження. Схід сонця» (1873, показано 1874 на 1-й імпресіоніст. виставці в Парижі), «Бульвар Капуцинок у Парижі» (1873), «Міст в Аржантейлі» (1874), «Букет із соняшників» (1881), «Скелі в Бель-Іль» (1886), «Ставок із ліліями» (1899), «Водяне латаття» (1915); серії — «Стіжки» (1890–91), «Тополі» (1891–92), «Види Лондона» (1900–04).

Рекомендована література

1. S. Lambert. L'Adieu au paysage: Les Nymphéas de Claude Monet. 2008;
2. Його ж. Monet, impressions de l'étang. 2016 (обидві — Париж).

Т. С. Кілессо-Контан

Фотоілюстрації

Бібліографічний опис:

Моне Клод-Оскар / Т. С. Кілессо-Контан // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2019. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-69644>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).